
MITT STED I VERDEN

©Randi Liliequist

Mitt sted i verden ble gjennomført i Kunstbanken første gang i 2020 med ca. 130 deltagere og i 2021 var ca. 100 deltagere med.

Samarbeid på tvers av sektorer – (foreløpig) et femårig prosjekt

Randi Liliequist

Billedkunstner og idéskaper, leder verkstedet

-og de fleste bildene fra verkstedene har hun tatt, med mobilkamera

Kunstbanken senter for samtidskunst

Prosjektledelse ved Inger Lise Libakken

Hamar kommune, prosjekteier

Gerd Samuelson, rådgiver Opplæring oppvekst

Innlandet fylkeskommune

midler fra KS og Helse- og omsorgsdepartementets 10-årig program for folkehelsearbeid i kommunene (folkehelseprogrammet) med fokus på barn og unges psykiske helse og livskvalitet; Ung4Reg

Skoler og skoleledere i Hamar

Elever og lærere

fra grunnskole og videregående skole

**Vi er alle
medvandrere!**

Bildet er fra åpningen av
deltagerutstillinga i januar i år.

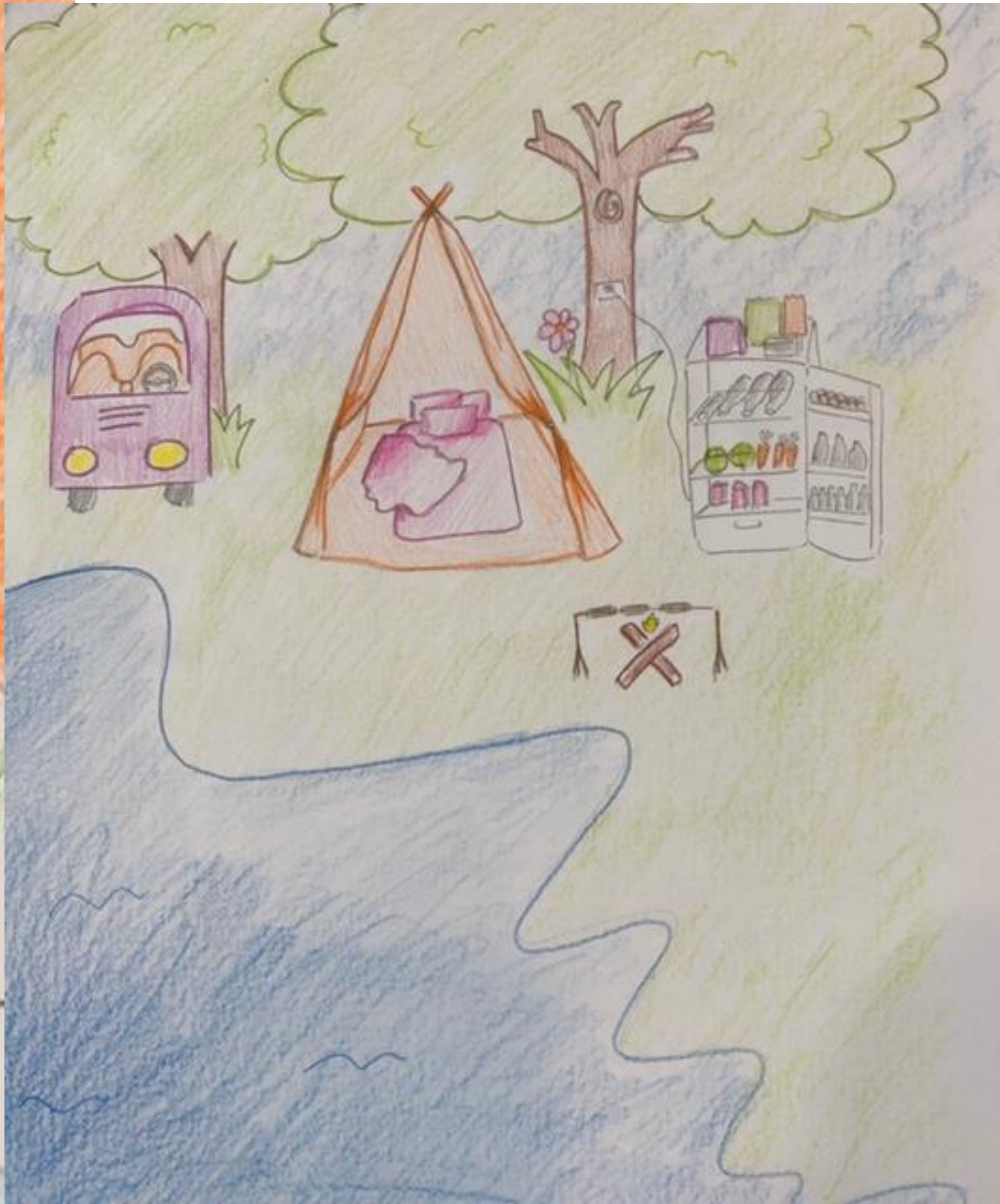

Kunstopplevelse > refleksjon > dialog > kontakt

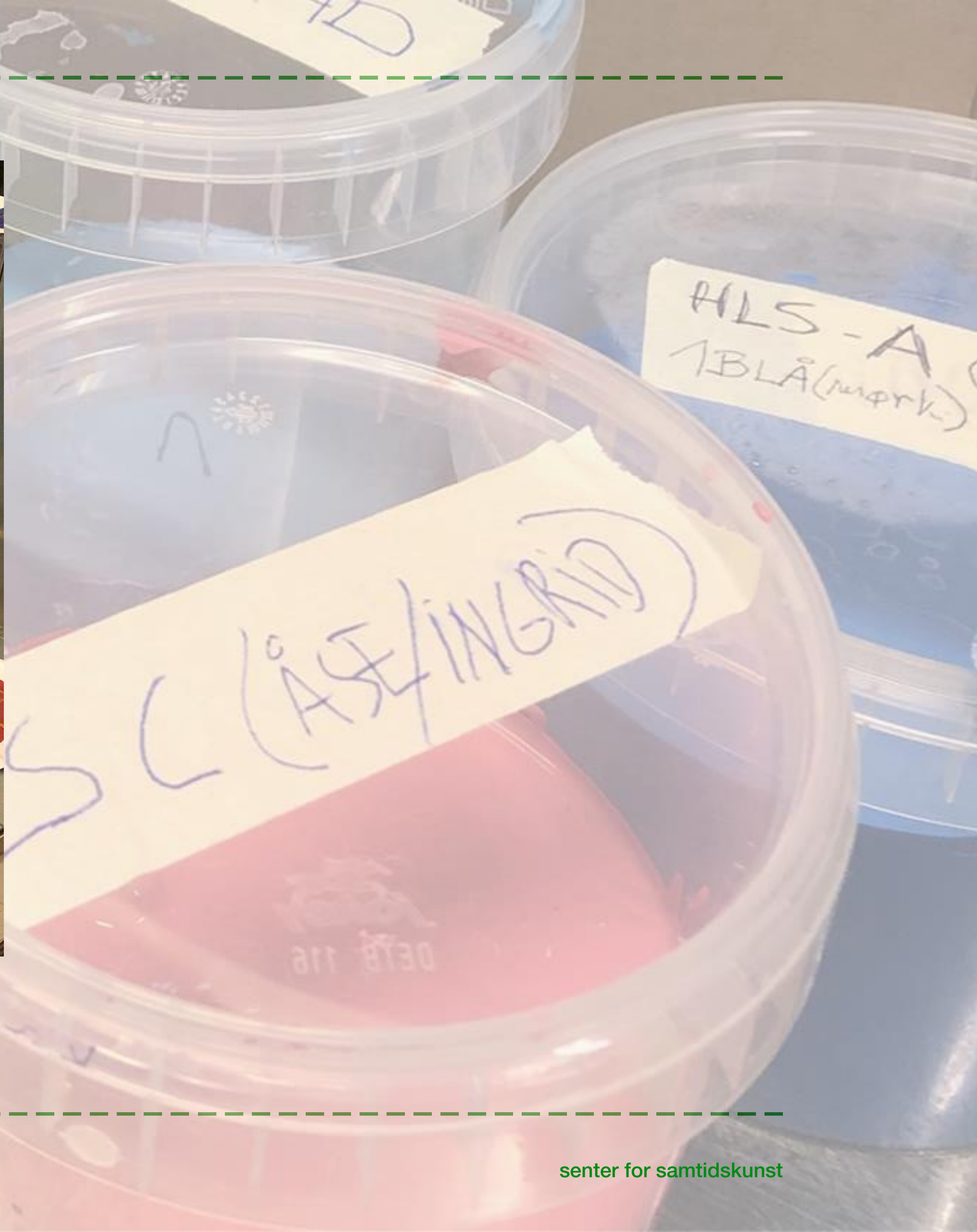

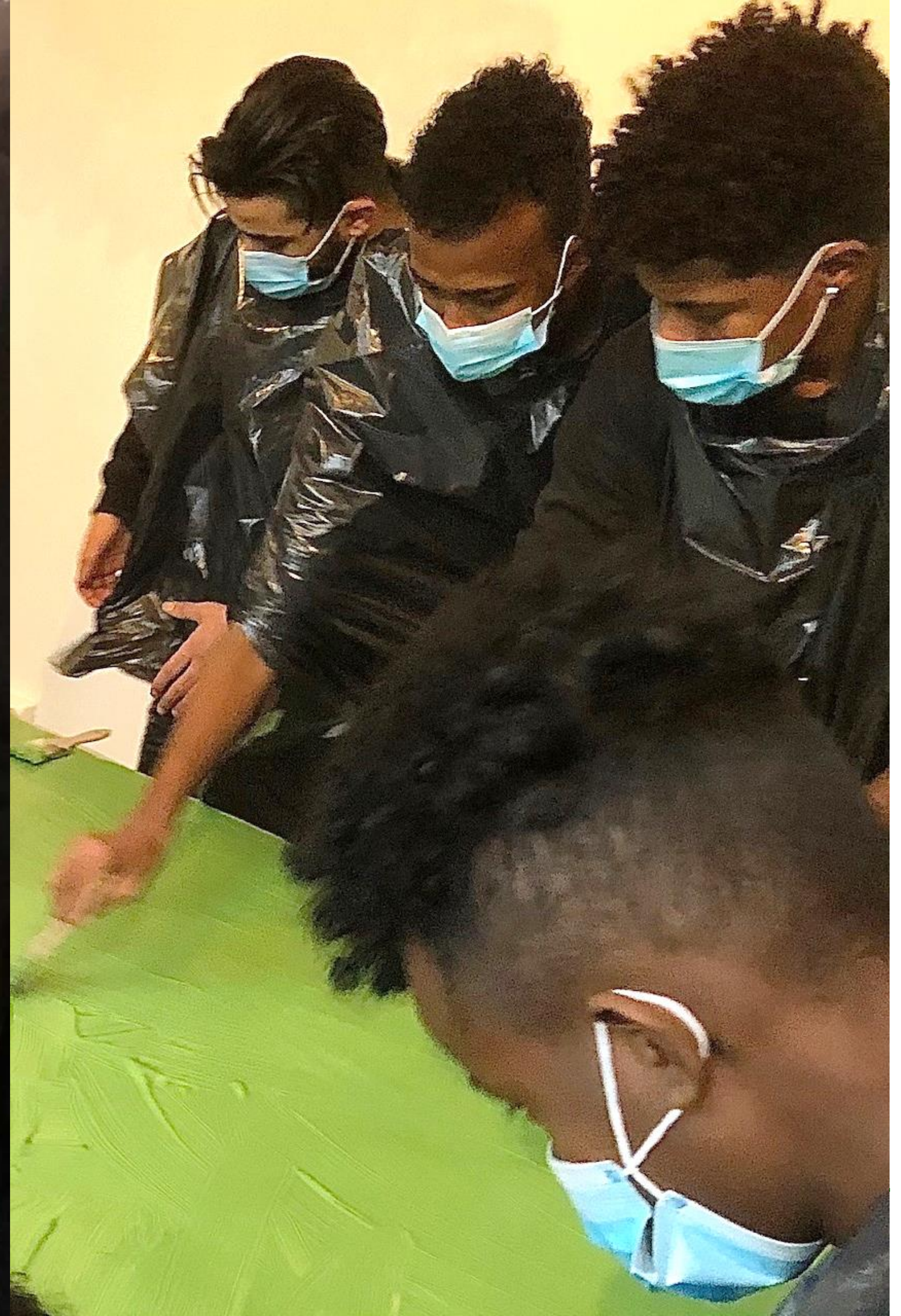

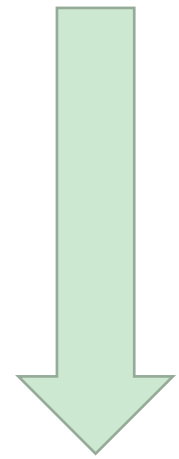

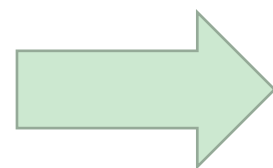

Tekstiltrykk klart for tørking

...og resultatet etter siste finpuss

Elevutstilling i Kunstbanken januar – mars 2022

Sitater fra Sima Maroufi er hentet her: <https://www.flytfrem.no/artikkel/tilhorighet-hvor-horer-jeg-til/>

Bildetekster

1. Jeg er altså Inger Lise Libakken, formidlingsleder ved Kunstbanken senter for samtidskunst. Samskappingsverkstedet *Mitt sted i verden* handler om å visualisere sitt sted i verden ut fra idéen om et godt, fritt og trygt sted å være; et fantasisted eller et konkret sted. Bildet viser tekstilarbeider på deltagerutstillinga i Kunstbanken i år.
2. Planlegging, koordinering og logistikk er sentrale oppgaver for meg. Hvert år skal timeplanen klaffe for 9-12 grupper fra 4-5 ulike skoler. Hver gruppe kommer til Kunstbanken 4 ganger i løpet av en måneds tid. Prosjektperioden er fem år, med nye verkstedrunder i 2023 og 24. Parallelt jobber vi for at dette skal bli et fast tiltak i kommunen.
3. Vi tror at *Mitt sted i verden* kan bidra til å motvirke utenforskap. Målgruppa er barn, ungdom og voksne med flyktning- eller innvandrerbakgrunn, i skole. Folk med funksjonsnedsettelse, rusavhengige, langtidssyke, nylig løslatte og alle andre – vi også – kan like gjerne være målgrupper. Aller helst på tvers av «gruppetilhørighet». -som Randi pleier å si: Vi må blande oss!
4. Lærerne er en viktig ressurs, i planleggingsfasen og gjennomføringa. Så glade var disse to det første året, og like fornøyde andre året, i oppvasken! Elevene er selvsagt den aller viktigste ressursen, og de viktigste medskapene, som har mot og vilje til å kaste seg ut i noe helt nytt. Det er de som bringer inn sine tanker, ideer, historier, erfaringer og drømmer, som blir til selve innholdet i *Mitt sted i verden*.
5. Under Litteraturfestivalen i Lillehammer i mai 2019 snakket den norsk-somaliske sykepleieren Safia Abdi Haase om dette med «oss» og «dem», og hennes poeng var at uavhengig av hvor vi kommer fra, og om noen av oss er innvandrere, er vi alle medvandrere. Vår holdning er at ethvert menneske har medfødt et uendelig potensial, og alle har noe verdifullt å bidra med.
6. Vi tror også at alle mennesker har en iboende skaperevne, og et behov for å finne uttrykk for dette. Det kan for eksempel være i form av å leke, bygge – relasjoner eller fysiske ting – fortelle, syng, danse, spille eller uttrykke seg visuelt. Mitt sted i verden ønsker å bidra til at deltagerne oppdager eller gjenoppdager sin skaperkraft, og sin verdi som medvandrere.
7. Vi tror at *Mitt sted i verden* kan bidra til at deltagerne tar i bruk åpne arenaer i lokalsamfunnet. Deltagerne kommer i grupper på max 15 til Kunstbanken, og tre ganger jobber de 2 klokketimer på verkstedet sammen med Randi og lærerne. Men det første besøket i Kunstbanken handler om å oppleve kunsten som vises der, og gjennom denne felles opplevelsen blir man litt kjent med hverandre.
8. De snakker om hvor alle kommer fra, hvilke språk de snakker og hvor lenge de har bodd i Norge. Lærerne og Randi også. I flere grupper viser det seg at ingen har felles morsmål – men, heldigvis har vi alle et felles språk likevel – og det er kroppsspråk. Vår erfaring er at vi kan kommunisere, etablere kontakt og nå hverandre ved hjelp av mimikk, godvilje og smil fra hjerte til hjerte.
9. Tegning er en tilgjengelig aktivitet for de fleste – man trenger egentlig bare noe å sette spor med, og et underlag å sette spor på. Noen hadde tegnet gjennom hele barndommen og inn i voksenlivet, mens andre bokstavelig talt ikke hadde holdt i en blyant og heller ikke kunne skrive før de kom til Norge. Til høyre ser vi at det tegnes etter modell – de bytter på den rollen - og til venstre er ei gruppe i gang med å visualisere hvert sitt sted i verden.
10. Hvordan er DITT sted i verden? Er det et konkret sted du oppsøker og er ofte på, eller et sted du lengter til? Er det et sted som ikke finnes, men som du drømmer om? Uansett vil dette stedet si noe om deg, og kanskje være viktig for hvem du opplever å være – altså din identitet.
11. Som flyktning får man røttene revet opp, og det kan være et stort arbeid å slå rot på et nytt sted. Mange av deltagerne tok utgangspunkt i sine opprinnelsesland da de arbeidet med *Mitt sted i verden*-motiver for trykk og maling på t-skjorter. Astrid Nøklebye Heiberg har sagt: "Det som virkelig betyr noe i livet når andre grunnleggende behov er dekket, det er å høre til. Høre til hos noen. Høre til et sted".
12. I går hørte vi om hvordan brudd i relasjoner – noe som er en uunngåelig erfaring for flyktninger – fører til tap av seg selv. Den kurdiske skribenten Sima Maroufi var på flukt i store deler av barndommen. Hun siterer Nøkleby Heibergs utsagn i et innlegg om tilhørighet. Maroufi skriver: «Hvem er jeg og hvem er du? Hva er min mening med livet? Hva er min identitet og hvor hører jeg til?»
13. Tilbake til verkstedet: De store tekstilarbeidene, som dere kan se fem av rett her ute, er trykket og bearbeidet i flere omganger. Det kreves en viss kraft for å overføre motivet fra plastbrettet til stoffet, og dette kan man løse på ulike måter!
14. Den ufargede stofflaten på ca. 1,5 x 1,5 meter dekkes med fargerike trykk. Til høyre ser dere Randi og meg, fordypet over et arbeid som ligger til tørk. Vi forklarer gjerne mer om både det tekniske fra verkstedet og generelt om prosjektet – dere finner oss i utstillinga her ute i pausene i dag.
15. Det andre laget med trykk, gjøres ved å dekke hele trykkebordet med trykkfarge. I motsetning til dere, visste ikke deltagerne helt hvordan dette skulle ende, for de hadde jo ikke sett noen ferdige eksempler før de kastet seg ut i verkstedarbeidet. Men de koste seg med oppgava, og utførte den med alvor og omhu.
16. Neste steg i prosessen var å lage motiver direkte i den våte trykkfarga på bordet. Det måtte skje ganske raskt, før fargen begynte å tørke. Noen grupper klarte å enes om et felles motiv, som til høyre, mens andre grupper kom fram til at hver og en skulle lage sitt lille motiv. Språktrening blir en naturlig del av arbeidet i verkstedet.
17. Stoffet med de ferdig trykkede motivene ble lagt oppå den våte trykkfarga på bordet, altså med motivflatene mot hverandre, slik at det ble to lag med motiver på stoffet: Et ensfarget overført direkte fra bordet, og et mangefarget som allerede var trykket på stoffet.
18. Håndsprit og munnbind var naturlige innslag i 2020 og 2021 – men stoltheten over vel gjennomført arbeid, og en gryende følelse av tilhørighet på den nye arenaen lot seg ikke sprite vekk. Sima Maroufi skriver at «å føle tilhørighet vil si å kjenne at man hører til et sted, at man har et sted det er godt å komme til, et sted man kjenner igjen. Et sted der du føler deg trygg».
19. Tekstilarbeidene i utstillinga her ute er lånt fra Hamar læringscenter. Plasseringen av arbeidene ute på skolene skjer i forlengelse av verkstedperioden. Deltagerne og vi jobbet sammen med monteringen, etter at utstillinga i Kunstbanken var over. Mer enn 80 % av deltagerne totalt sier at de vil komme til Kunstbanken flere ganger – og en del av dem har gjort det.
20. Sima Maroufi skriver også: «Til dere som sier at vi innvandrere aldri kommer til å bli norske, så er jeg helt enig med dere. Vi blir aldri etnisk norske, men vi kommer til å føle tilhørighet til dette landet. Mange av oss forbinder dette landet med trygghet, kjærlighet og håp. Sammen med så mange andre kulturer og mennesker, gjør vi Norge fargerikt. Vi er dere og dere er oss».